

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

№ 398/2020

Про невідкладні заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства

З метою додержання гарантій із захисту прав та інтересів осіб, які постраждали від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, а також забезпечення належного реагування на випадки такого насильства, надання допомоги постраждалим особам, створення умов для реалізації кожною дитиною права на зростання у безпечному сімейному оточенні **постановляю:**

1. Визнати за необхідне невідкладне здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, спрямованих на захист прав та інтересів осіб, які постраждали від такого насильства.

2. Кабінету Міністрів України:

1) забезпечити розроблення з урахуванням міжнародних стандартів та затвердити план невідкладних заходів, спрямованих на забезпечення комплексного інтегрованого підходу до подолання домашнього насильства, насильства за ознакою статі, передбачивши, зокрема, заходи щодо:

- розроблення та затвердження державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року;
- удосконалення координації та взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- належного кадрового забезпечення спеціально уповноважених органів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, підвищення рівня професійного розвитку фахівців у цій сфері;
- ефективного функціонування спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб, зокрема їх фінансового забезпечення відповідно до обґрунтованих потреб;
- актуалізації діяльності Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми;
- забезпечення належного функціонування Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі, збереження та захисту даних Реєстру;
- затвердження типової програми для постраждалих осіб, а також удосконалення типової програми для кривдників з визначенням особливостей проходження такої програми дітьми-кривдниками, надання відповідних методичних рекомендацій щодо реалізації таких програм;
- удосконалення порядку прийому і розгляду заяв та повідомлень про домашнє насильство стосовно дітей та за участю дітей, виявлення дітей, які постраждали від домашнього насильства, а також організації надання їм допомоги та захисту;
- опрацювання питання щодо запровадження мобільних груп з реагування на випадки домашнього насильства;

- удосконалення з урахуванням міжнародних стандартів організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України з дітьми-кривдниками;
- імплементації принципів ненасильницької поведінки та недискримінації в освітній та виховний процес у закладах освіти, дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, формування у всіх учасників процесу навичок толерантної поведінки, спілкування та взаємодії, удосконалення діяльності шкільної психологічної служби;
- опрацювати питання щодо можливості надання посадовим особам служб у справах дітей, органів опіки та піклування доступу до відомостей, що становлять лікарську таємницю, відомостей досудового розслідування у випадках, коли одержання таких відомостей є необхідним для прийняття рішень стосовно захисту прав і законних інтересів дитини, та за результатами такого опрацювання підготувати та внести в установленому порядку пропозиції щодо удосконалення законодавства;
- удосконалення законодавства щодо застосування процедури примирення у справах, пов'язаних із домашнім насильством, а також стосовно забезпечення права особи, яка постраждала від домашнього насильства, на пред'явлення позову про розірвання шлюбу;
- забезпечення ефективного моніторингу, обліку даних та контролю у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, визначення критеріїв оцінки ефективності діяльності суб'єктів цієї сфери, якості послуг, наданих постраждалим особам, виконання відповідних бюджетних та регіональних програм;
- актуалізації показників та методики збору статистичної інформації щодо випадків домашнього насильства, насильства за ознакою статі;
- забезпечення ефективного інформування населення про права осіб, постраждалих від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, та механізми їх реалізації, про послуги, які надають загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб, способи їх одержання, відповідальність осіб, які вчинили домашнє насильство, насильство за ознакою статі;
- підтримки ініціатив громадськості з проведення інформаційних кампаній, спрямованих на формування у суспільстві нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки, підвищення рівня обізнаності населення про форми, причини і наслідки домашнього насильства, види та способи одержання допомоги постраждалими особами;

2) Забезпечити розроблення та внести в шестимісячний строк у встановленому порядку на розгляд Верховної Ради України законопроекти, спрямовані на:

- забезпечення додаткових процесуальних гарантій неповнолітнім особам при проведенні їх допиту, опитування під час кримінального провадження, що базуються на найкращих міжнародних практиках, зокрема на моделі «Barnahus»;
- встановлення відповідальності за переслідування (сталкінг), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, як насильства за ознакою статі.

3) Щороку оприлюднювати інформацію про ситуацію у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі та результати вжитих заходів.

3. Обласним, Київській міській державним адміністраціям у взаємодії з органами місцевого самоврядування та іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на місцевому рівні, забезпечити в установленому порядку:

- розроблення та затвердження планів невідкладних заходів із запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, у тому числі щодо виявлення фактів домашнього насильства та своєчасності реагування на них, інформування про такі факти, надання належної допомоги і захисту постраждалим особам, здійснення роботи з кривдниками;
- вирішення питання щодо належного кадрового забезпечення діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, підвищення ефективності їх взаємодії;
- створення відповідно до обґрунтованих потреб мережі служб підтримки постраждалих осіб та забезпечення їх належного функціонування;
- поширення інформації про заходи, що здійснюються з метою запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, права та соціальні послуги, якими можуть скористатися постраждалі особи, а також контактні дані суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, з розміщенням такої інформації на офіційних вебсайтах місцевих органів виконавчої влади;
- опрацювання питання щодо створення допоміжних органів з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі.

4. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

21 вересня 2020 року